REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lesner, Heinrich Schalek, A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger, Ekstein Bernat, Iuliu Leopold (VII Erzsébet-körut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov:
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30, etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 219 — Brașov, Sâmbătă 4 (17) Octomvrie — 1908.

Sêrbii radicali și clubul naționalist.

Corespondența semioficioasă din Budapesta „Kel. Ert." publică un comunicat relativ la Sârbii radicali și la partidul dietal al naționalităților. Acest comunicat caracterisează mult situația din clubul naționalist în genere și în special atitudinea șovăitoare a deputaților sârbi radicali, cari par a voi să introducă în politica naționalistă o deosebită artă de a balansa între două luntri fără ca să riște măcar de a cădea printre ele în apă.

Sârbii radicali au un mare cusur, ba am putea zice că cel mai mare cusur al lor este, că nu sunt uniți și nu se înțeleg cu frații lor, Sârbii liberali. Insuși faptul că au intrat în clubul naționalist, la dorința alegătorilor lor, deputații naționaliști liberali ca și cei radicali, trebuia să-i apropie pe unii de alții și să-i unească cel puțin în toate cestiunile ce cad strâns în domeniul politicei naționaliste. Aceasta însă durere nu s'a întâmplat, nici nu s'a putut întâmpla pe câtă vreme deputații radicali sârbi n'au luat parte nici la ședințele nici la acțiunile clubului naționalist și s'au mulțumit a figura acolo numai cu numele.

Din fatalitate pentru cauza lor comună Sârbii din Ungaria sunt desbinați și se bat între ei formând, ca și frații lor din regatul sârbesc, două partide deosebite. Animositatea dintre cele două partide se manifestă mai viu și mai vehement pe terenul bisericesc, dar se transplântă prea adeseori și pe terenul politic. Așa că adeseori nu mai poți distinge limitea până unde se estind divergențele într'o direcție sau alta. Radicalii sêrbi din Ungaria au dat o probă vădită în privința aceasta în timpul din urmă prin faptul că au intrat în tratări și în legături cu coaliția maghiară, având de scop mai ales a câștiga prin această tactică avantagii pe terenul bisericesc unde ei sunt azi preponderanți constituând majoritatea în congresul național bisericesc. In năzuința aceasta, începând dela fraternizările cu kossuthiștii, au ajuns cum bine știm acolo, încât în cele din urmă au votat pentru candidatul guvernului la patriarhie pentru a se putea ținea în poziția predominantă în biserica lor, care poziție zic că e reclamată de interesele acestei biserici.

Se lățise vorba că atitudinea Sârbilor radicali în genere și mai ales la alegerea de patriarh a făcut rea impresiune în clubul naționalist și ar fi dat naștere unor divergențe de păreri, cari se credea că vor aduce cu sine retragerea deputaților radicali sârbi din club. Acum se vestește din același isvor, că amintitele divergențe s'ar fi aplanat și că acești deputați vor să facă parte și în viitor din clubul naționalităților.

Ei să fi adresat adecă o scrisoare președintelui clubului declarând, că nu și-au schimbat atitudinea politică și că votarea lor la alegerea de patriarh privește numai interesele lor speciale bisericești. Totodată Sârbii radicali să fi dat un testimoniu de bună purtare clubului, declarând în scrisoare că aproabă atitudinea acestuia, în urma căreia a răspins ori ce legătură cu partizanii lui Kristoffy.

Dacă se va adeveri știrea de mai sus, ea va servi ca dovadă că deputații sârbi radicali știu să fie și hazlii și au învățat dela koșuthiști să sucească și să întoarcă toate așa cum le vine mai bine la socoteală pentru moment. Cei din școala aceasta a lipsei de principii vor găsi, că este o mare măestrie și un mare avantagiu a ști să împaci capra cu varza. Dar ne va da dreptate ori și cine, credem, dacă vom zice, că o astfel de metodă poate fi încercată ori și unde numai pe terenul politicei naționaliste curate și sincere în Ungaria ea nu poate avea loc nici ca încercare.

Pe acest teren trebue să domnească o deplină claritate și sinceritate, dacă e vorba de o luptă serioasă naționalistă.

Așteptăm să vedem dacă se va adeveri știrea adusă de semioficiosul din Budapesta, înainte de a trage toate conclusiunile.

Lupta pentru votul universal. Pe zi ce merge se mărește numărul adunărilor poporale convocate de deputații și fruntașii din diferitele ținuturi românești. Faptul acesta nu este numai îmbucurător ci constitue totdeodată o datorie națională pentru a explica poporului nostru însemnătatea votului universal și prin aceasta a-l oțeli in lupta pentru dobândirea drepturilor sale cetățenești. Pe ziua de astăzi avem de înregistrat o nouă convocare: Subscrișii convocăm pe 18 st. n. pe alegătorii *cercului elecloral Sebeșul-săsesc și Cristian* la adunarea poporală în *Mercurea*. Adunarea se va ținea în piață la oarele 11 a. m. cu următorul program:

1. Constituirea adunării. 2. Vorbiri în cauza votului universal. 3. Propuneri. 4. Conclusele adunării în această cauză.

Mercurea la 10 Oct. 1908.

Protopopul Ioan *Droc*, Dr. Nicolae *Schiau*, Dumitru *Vulcu*, Dr. George *Măcelar*, Ioan *Dragom.r*, Ilie N. *Petruțiu*, Ilie *Floàsiu*, Danil *Stroia*, Adam *Micu*, Ioan *Helju*, Nicolae *Filimon*, Dumitru *Popa*.

In adunarea reprezentației comitatului Solnoc-Dobâca, ținută alaltăeri sub presidiul fișpanului Wass Bela, a luat cuvântul și d-l deputat Dr. Teodor *Mihali* rostind un energic discurs în cestiunea pedepselor pentru prevericații de păduri și alte delicte ce cad în sfera de activitate a organelor administrative.

D-lui deputat Dr. Teodor Mihali a răspuns *viceșpanul* declarând, că deși consimte întru toate cu cele espuse de d-sa și știe să aprecieze intenția bună și sentimentul de care a fost condus în discursul său, cu toate acestea dupăce în chestiunea aceasta a luat dispoziții, aflâ de prisos să mai dispună din nou. I-l asigură că la eventualele casuri concrete va fi în ajutorul celor asupriți. Fișpanul deasemenea a enunciat, că el totdeauna a fost și de acum încă va fi pentru apărarea micelor existențe.

Discursul d-lui *Mihali*, care este de-o deosebită importanță pentru poporul nostru îndeosebi acum, când executorii de dare năpădesc din toate părțile asupra lui, î-l vom publica în întregime într'un număr viitor. Corespondentul nostru ne mai scrie, că afară de discursul d-lui dep. Mihali, alte obiecte de însemnătate și interes pentru noi nu s'au pertractat la adunarea de alaltăeri.

Sârbii radicali și partidul naționalist dietal. Se știe că deputații sârbi radicali n'au mai luat parte la ultimele întruniri ale clubului naționalist dietal și în schimb au început să cocheteze cu guvernul ungar votând între altele la recenta alegere de patriarch pentru candidatul guvernului. Din causa aceasta s'au cam răcit legăturile cu deputații sârbi și s'a zis chiar, că ei vor repăși din sânul clubului. »Kel. Ertesitő« aduce acuma știrea, că deosebirile de vederi ce s'au ivit în sânul clubului între deputații sârbi radicali și ceilalți deputați naționaliști s'au aplanat și că deputații sârbi vor rămânea și pe mai departe în club. In scopul acesta Sârbii au adresat presidiului clubului o scrisoare, în care declară, că atitudinea lor politică nu s'a schimbat și că la recenta alegere de patriarch au fost conduși numai de interese pur bisericești, când au votat pentru candidatul Bogdanovici. In același timp ziarul sârb radical »Zastava« spune, că deputații sârbi radicali vor rămânea acum cu atât mai mult în partidul naționalist, cu cât acest partid a refuzat a încheia o alianță cu aderenții partidului Kristoffy.

Din Budapesta.

— 14 Oct. n. 1908.

Păreri despre proiectul electoral al lui Andrassy. — Un Maghiar despre Dunărea română. — Din bucuriile intime ale statului național unitar

In fața marilor întâmplări din sfera politicei balcanice, reforma electorală și-a fost pierdut pentru câteva zile puterea de sensație în capitală. Acum însă, după ce temerile de complicații nu mai sunt așa de mari, din nou s'au început combinațiile, agitațiile, știrile senzaționale, și desmințirile pe tema aceasta destul de însemnată pentru a putea ținea într'o continuă încordare pe cetățenii de întâia și a doua mână din Ungaria.

Ziarele guvernamentale desmint ves-

FOILETONUL »GAZ. TRANS.«

Decorațiuni (ornamenta) la Romani.

— Urmare. —

Urmărind decorațiunile în desvoltarea lor succesivă, vom releva în deosebi următoarele decorațiuni, cari specimene sunt asemănătoare decorațiunilor civile și militare obicinuite în zilele noastre.

Aproape toți istoricii cei mai însemnați începând cu Liviu, conzultând pe Divius din Halicarnas, mai spicuind și în istoria naturală a lui Pliniu, conzultând și fragmentele din Gellius, ne dau descrieri amănunțite despre așa zisele *armilae* (pe grecește *ψελια*) = brățare sau brățelete de argint sau de aur.

Nu va fi fără nici un interes dacă vom cita aci cuvintele lui Paulus Diaconus în privința originei brățarelor din vorbă »Armilae ex auro, quae viri militares ab imperatoribus donati gerunt, dictas esse existimabant, quod antiqui humeros cum brachiis armos vocabant, unde arma ab his dependentia sunt vocata« și mai departe »Calbeos armilas dicebant, quibus triumphantes utebantur, et quibus ob virtutes milites donabantur«, Pag. 25 M. și 46.

Dacă derivațiunea armelor făcută de P. Diacon este exactă ori falsă ramâne la aprețierea filologilor. In cadrul nostru restrâns nu ne putem ocupa cu derivări etimologice. Constatăm însă că brățarele erau decorațiuni de mare preț și des usitate. Ele se dau gregarilor din partea imperatorilor - comandanților. Soldatul decorat purta brățara asta la încheietura dela călcâiul mânii drepte ori și a celei stânge, cum le poartă și azi doamnele brățeletele lor de aur presărate cu diamante și smaragde.. (sit venia!).

Tot așa de prețioase erau ca decorare și *lănțișoarele (catellae)* care se fixau cu *(fibulae)* copcii sau cu ace pe piept ori pe scuturi.

Dar de valoare și mai mare erau *lanțurile massive de aur și de argint.* Ele se atârnau de grumazi și se numiau *torques*, de unde se derivau apoi conumele celor decorați — *torquati* — V. Fabius torquatus etc. Aceste lanțuri din aur massiv sămănau mult cu lanțurile cu cruce la capăt ale prelaților din ziua de azi.

Sunt interesante descrierile făcute despre aceste lanțuri din partea unor autori. In Origines XIX 31. 11. Isidor scrie acestea: »Torques sunt circuli aurei a colo ad partes dependentes«. Pliniu în istoria naturală zice: că trupelor auxiliare dela confederați și în genere streinilor li se dau lanțuri de aur, iar cetățenilor romani numai de argint. Dar acest obiceiu sub împărați numai se observa, căci Sveton în viața lui August ne spune, că acest împărat a dăruit cetățeanului roman C. Nonius Aspernates lanț de aur.

Ca un grad mai inferior lanțurilor erau așa numitele *phalerae*, niște medalioane în formă de scutulețe lucrate din metal nobil. Pe margine aceste scutulețe erau provăzute cu găuri, în care se înfirau curele. Cu falere la început se împodobeau hamurile de pe cai. Falerele, cu care se decorau soldații sub titlul de *»donum militare«* se puneau peste o rețea de curele întinse pe suprafața scutului.

In manualul de anticități al lui W. A. Becker continuat de Marquart et soții ni se spune, cumcă în cabinetul monetar din Viena s'ar fi aflând 2 exemplare de falere din timpul lui Caracala. Unul din aceste falere provăzut cu vr'o 2—3 găuri, în care erau înfirate curele; celelalt e încadrat în aur massiv, e foarte mare și pe de margini se observă și niște geme — petri nestimate — apoi are o toartă, de care se acață în cuiu. Eu nu le-am putut vedea în trecerea mea prin Viena, dar nici nu eram curios pe atunci a le vedea!

Din timpul succesorilor pe tronul Cesarilor după vestitul Caracala ies la iveală medalioane mari de aur, cari se atârnau de cordele (panclici) ca și în ziua de azi. In operile anticaristului italian Maffei se găsesc copii de falere date centurionului 2. Sertoriu. Pe platoșa (lorica) numitului centurion provăzută la suprafață cu un soiu de solzi (lorica squamata) se văd întinse 7 falere sau medalioane fixate pe curele, care formează un fel de rețea sau un fel de grătar.

Spre completarea celor înșirate până aci relevăm decorațiunile foarte prețioase cu valoare într'insecă, dar simple ca material. Aci notăm în rândul întâi: *»Corona obsidionalis«* sau așa numita *»corona graminea«* împletită din frunze și ierburi înflorite, cam cum se fac cununile, cele ce le împletesc secerătorii din spice alese de grâu legate cu iarbă și cu flori de câmp drept simbol al unui bogat seceriș. Aceasta cunună o ofereau gregarii romani bravului lor comandant ca răsplată a muncii și isbânzilor sale în cele mai grele situațiuni. Cum indică însuși numele »corona obsidionalis« i se da comandantului drept simbol de recunoștință, dupăce lui i-a succes a despresura tabăra romană încinsă ca într'un cerc de fier de o grămadă sălbatică de dușmani. Pliniu în des amintita istorie naturală zice: »Corona quidem graminea nulla fuit nobilior; ea vocatur obsidionalis liberatis obsidione abominandoque exitio totis castris«. Putem presupune ce preț se punea pe aceasta distincțiune simplă, din cauză că despresurarea castrelor blocate de dușmani era o muncă grea și pentru soldați, dar se pretindea multă istețime si ageră minte dela conducător. S'a întâmplat de mai multe-ori, ca cei blocați conduși adese-ori de simplii subcomandanți spărgeau blocul dușmanilor — și astfel cu jertfe mari în oameni

ea ce s'a lățit cum-că Andrassy va fi silit să amâne prezentarea proiectului și susțin că la finea lui Octomvrie, ori cel mult la inceputul lui Noemvrie a. c. îl va putea prezenta. Spun mai departe, că Kossuth Duminecă a chemat la consfătuire cel din urmă grup de deputați, și că ce e drept s'au prezentat numai 18 din 70 de invitați, dar că cea mai mare parte e deja »capacitată«. Unii dintre cei ce au fost Duminecă la Kossuth se zice că au câștigat impresia, că proiectul și principiile lui nici la loc preaînalt nu mai întâmpină piedeci mai ponderoase.

Vin însă *foile ceva mai puțin guvernamentale* și susțin, că știu »din izvor bine informat«, că guvernul și în special Andrassy privește cu speranță din ce în ce scăzândă la soartea proiectului de reformă electorală. Și asta din cauză, că pe când ei credeau, că atât capitala, cât și țara vor primi cu mare bucurie și vii aplause aceasta reformă, sunt siliți să vadă astăzi, cum agitația împotriva proiectului crește din ce în ce, și guvernului încă nu i-a succes să convingă coroana că ar putea aduce reforma la bun sfârșit fără a întâmpina greutăți serioase.

Tot aceste foi mai aduc și știrea, că pentru un caz extrem Kossuth și Andrassy ar fi deciși să se adreseze la coroană cu un memorand subscris de toți membrii partidului constituțional. Și că, pe când Andrassy tot corege și cârpăcește la proiect, partidul independist se gândește cum s'ar putea amâna prezentarea lui.

Mult mai alarmante sunt știrile aduse de *pressa opozițională*. Ele pretind a ști »din loc competent« că în cercurile competente de mult se șoptește, că poziția lui Andrassy în zilelele din urmă s'a zguduit foarte, fiindcă nu i-a succes să câștige sancțiunea prealabilă a proiectului său, și deci nu se va putea ținea de făgăduința de a-și prezenta proiectul în decursul unei luni socotite dela deschiderea dietei întâmplată în 22 Septemvrie. Andrassy se află deci într'o penibilă dilemă: sancționarea prealabilă n'o poate căpăta, ear cuvântul dat nu și-l poate împlini. *Din aceasta încurcătură Andrassy ar avea de gând să scape așa, că și va da dimisia.*

Se zice mai departe, că în ultimul grup de deputați independiști, cari s'au prezentat Duminecă la Kossuth, a stăpânit părerea, că *pluralitatea să se șteargă* și să se primească *proiectul prelucrat de Hollo, în care nu este nici vorbă de pluralitate, ci pentru cine nu știe scrie și ceti să leagă dreptul de vot de un cens de 15 coroane.*

E interesant ce scrie în privința asta și »*Vaterland*«, care se știe că se 'nspiră din cercurile aristocrației austriace și stă aproape de moștenitorul tronului. Intre altele acest ziar zice:

»Contele Andrassy pe semne e încă tot în credința greșită, că în Austria lumea se teme tare de o eventuală nimicire a coaliției. Fată de credința asta trebue să notăm, că cercurile dătătoare de ton sunt cu totul în curat cu aceea. cât de infinit de mult ar risca coroana, dacă s'ar abate dela pactul, care se îngrijește de votul universal, egal și secret. Prin aceasta încrederea poporului în Domnitorul său ar fi supusă unei încercări, care ar avea urmări grele. Că guvernul coaliției fără nici o sfială se expune acestui pericol, e caracteristic pentru modul cum »apără« actualii miniștri ungari interesele coroanei. *Coroana însă nu va fi aplicată să se arunce în noul abiz sălbatec al pericolelor de partide maghiare, pentru a susținea guvernul Andrassy, Kossuth, Wekerle, și în cazul, când o spune pe față: Că nu e în poziția de a se ținea de cuvântul dat coroanei*".

— In numărul de Duminecă al ziarului »Bud. Hirl.« un patriot cu numele Bogdanffy (!) Ödön publică un articol despre *„Dunărea României"*, din care dăm unele peisagiuri mai caracteristice pentru starea de »putere maritimă« a țării noastre*), cu care se fălea pressa patriotică mai ales în fața delegațiunilor, și pentru modul cum privesc compatrioții noștri la avântul economic ce l'a luat în anii din urmă România.

Cât ce a scăpat dintre digurile cu ce va animație ale Budapestei, lui Bogdanffy i-se formează următoarele asocieri de idei:

»Ici colea, foarte rar, câte-o naie înoată pe lângă noi, indicând înapoiata, sărăcăcioasa noastră circulațiune dunăreană. Și am văzut și acele grozav de multe milioane aruncate în apă, pe cari le-am învestit în regularea Dunării, am văzut comunele despărțite artificial de calea Dunării, orașele noastre lipsite din cauza că n'au porturi, și m'a cuprins durerea când m'am gândit ce viață clocotitoare este pe Rinul nemțesc și cu câtă măiestrie știe folosi Francezul Seina și Ronul cu alvie scundă.

. .Apoi ajungem în Dunărea română. Trebue să recunoaștem, că România inaintează cu pași mari și desvoltarea ei s'a început mai de demult, decât a Bulgariei, unde ziua libertății în realitate numai acum s'a început. Se și observă asta la tot pasul, dar mai ales de pe zidirile porturilor și de pe comunicație.

Orașele române dunărene sunt toate provăzute cu schele și zăgazi de piatră și linia ferată ajunge până la port, așa că de pe tren pe naie și invers descărcarea se întâmplă nemijlocit. Și asta se întâmplă astfel nu numai în orașele mai mari, precum la Turnu-Severin, Giurgiu, Brăila și Galați, ci și în cele mai mici, precum la Calafat, Corabia, Turnu-Măgurele, Zimnicea, Oltenița, Călăraș, Cernavodă, dintre cari unele au numai câteva mii de locuitori.«

»In toate porturile acestea aflăm o viață agitată, un »viu schimb de prețuri, și multe corăbii".

»Firește aceasta circulație nu se poate măsura cu cea din Europa apuseană, dar e întristător a vedea, că Dunărea noastră maghiară cât de tare e rămasă îndărăt în privința asta«.

»...Dar mai este inc'o împrejurare foarte nefavorabilă la noi, care împiedecă dezvoltarea circulațiunei noastre dunărene. Și aceasta e, că drumurile noastre de fier abia lângă câteva orașe (Pojun, Budapesta Mohaciu, Gomboș, Baziaș) se îmbină cu porturile. Ba încă nu numai că trenul nu se apropie de Dunăre, dar chiar și drumurile de țară nu se prea abat pe-acolo, așa încât de acest fluviu puternic, care gratuit ni-se îmbie ca drum de transport, nu ne putem apropia după vrednicie«.

»Pe cei 950 de kilometri, cât ține Dunărea României, Românii s'au îngrijit să aibă 12 porturi legate cu drumul de fier, pe când Ungaria pe-o întindere de 877 kilometri are numai 5. (acum se pregătește al șaselea la Comarom)

Nepăsarea n'a putut ruina în așa măsură comunicația noastră cu Dunărea. Spre acest sfârșit a fost de lipsă intențiunea de a-o strica«.

»Odinioară politica noastră de drum de fier a fost așa de strâmtă la inimă (ah, despre multe veți mai recunoaște o voi asta mai târziu!), în cât a crezut de necesară ruinarea comunicațiunii noastre pe apă, ca unicul nostru mijloc de transport să fie trenul. Această politică s'a răsbunat amar«.

La greșita politică de comunicație s'au adaus apoi câteva greșeli la regularea Dunării, pentru a ne îngreuna situația«.

Autorul își expune părerea, că din cele 192 de milioane destinate pentru investigările maritime o parte să se folosească pentru zidirea de porturi, apoi urmează:

»Toate aceste sunt grabnic necesare. In locul luptelor politice josnice (înainte de păcălelile coaliției cine-ar fi îndrăznit să scrie astfel în »Budap. Hirlap«?) ar fi mai bine să sprijinim interesele noastre vitale economice, și în curând am putea repara neglijențele trecutului«.

*) Aici îmi aduc aminte de-o bună glumă a unui amic croat. Vorbeam despre fumurile de mare putere maritimă a Ungariei, când deodată el, care era din Fiume, continuă: Ce-ți e și grandomania asta! Ei doar nici atâta nu știu, că apa mării îi sărată!...

»Că ce poate face o bună politică de comunicație, ne-o arată foarte vădit orașele române dunărene. Desvoltarea orașelor Turnu-Severin, Giurgiu, Brăila, Galați vorbește convingător. Turnu-Severin de pildă cu două decenii înainte a fost un mizerabil cuibușor valah; acum are exterior de oraș și o vie comunicație. La trecerea noastră iluminația lui electrică strălucia înspre Dunăre și strălucirea i-o măreau cele patru monitoare românești staționate acolo«.

...»Trebue să recunoaștem, că Românii înaintează cu pași repezi pe calea întăririi economice. Dar conștiința lor națională se dezvoaltă și mai tare și nu arareori te face să zimbești forțarea lor cea mare de a se arăta ca urmași ai Romanilor. In Brăila i-au ridicat statuă Impăratului Traian, în Constanța lui Ovidiu, care și-a trăit zilele exilului în regiunea aceasta. L'au declarat pe Ovidiu de poet național și-l preamăresc ca pe un strămoș mare. Iși uită. că aici a scris Ovidiu cunoscutul său vers următor«: Barbarus hic ego sum quid non intelligor illis.*)

»Poate și azi s'ar potrivi versul acesta. Dar tot una. Iluziile există, și studenții an de an încununează monumentul »marelui străbun«. (Oare cu mormântul lui Arpad cum stăm?)«.

»România deci se întărește și organizarea ei independentă se vede pe toate terenele... Puținele legături de negoț ce le-am avut cu ea, le-am pierdut aproape cu totul. Poporul României privește cu ochi dujmănoși la noi. Am simțit, că n'avem mult de căutat în această țară, cu care odinioară stăteam în legături de comunicație destul de strânse«.

»Noi trebue să ne aruncăm ochii mai înspre miazăzi, înspre Bulgaria, care în privința culturii și a bogăției e încă mult rămasă înapoi și a cărei popor și domnitor simpatizează cu noi«...

— Din bucuriile intime ale statului național unitar cetire: »La bursa de bucate astăzi, din cauza sărbătorilor jidovești, s'au prezentat foarte puțini cercetători, și peste tot nu s'a făcut nici un târg«.

Crisa în Boemia.

Situațiunea în dieta boemă a rămas neschimbată, ba — cum zice o telegramă din Praga a ziarului »Vaterland« — a devenit chiar disperată. Ambele părți litigante, Cehii și Germanii, stau morțiș pe punctul lor de vedere. Obstrucțiunea Germanilor continuă. Deputații lor nu mai iau parte la comisiunile dietale, cari din cauza aceasta nu mai pot lucra. Cehii au încercat să înfrângă opoziția prin prelungirea ședințelor, dar încercarea lor a rămas zadarnică.

Foarte turbulentă a fost și ședința de Mercuri. Mare zgomot au făcut deputații germanii în frunte cu pangermanul Iro, când a intrat deputatul ceh Klofac în sala ședințelor (Klofac fusese la Belgrad și se întorsese cu o zi înainte). Iro a strigat: »Klofac să meargă la Belgrad! Marș la Belgrad!«

Iată o mică scenă de obstrucție: Pater *Walters* propune rectificarea protocolului, votare nominală și 10 minute pausă »pentru-ca — zice el către Cehi — să vă puteți lin'ști. Sunteți foarte iritați, de aceea pausă de 10 minute«. (Viuă ilaritate și aplauze pe băncile Germanilor).

Dep. *Dr. Stemberka* strigă: »Să vă fie rușine«. (Germanii strigă: »Stemberka esplodează!«)

Dep. *Dr. Sobotka*: *Dominus vobiscum, dominus Wilhelmus II vobiscum*!

Dep. *Dr. Stemberka*: »zece minute *requiescamus in pace!*" (Dr. Choc: Amin!)

Dep. *Herold* (german): »Toată dieta se va retrage în curând la odihnă.«

Deputatul *Choc*: »Lăudat să fie Isus Christos!«

Dep. pater *Walters*: »In vecii vecilor, amin!« (Sgomot și întreruperi. Președintele sună clopoțelul).

— Altă scenă: Pe când se vota, s'a ivit un incident sgomotos între dep. Wolf și Klofac.

Dep. *Wolf*: (către Klofac) »Ce voiești D-ta? Am crezut că ești încă tot în Serbia.« (Voci: emisar panslavist!)

Dep. *Klofac*: »Voi Germanii aveți cel mai mult de ros dela Rusia!«

Dep. *Mert* (ceh tânăr): »Rusia vă supără!«

*) Tii, că bine te mai slugărește istoria cuceririlor romane, domnule — ffy!

Dep. *Klofac*: »Așteptați numai până vom da afară pe fabricanții voștri germani!«

Dep. *Wolf* (pangerman): De ce mă latri? (Voci la Germani: Dacă odată va fi vacant tronul sârbesc, Klofac crede că va veni la rând).

Dep. *Klofac*: »Oameni ca Glöckner și Wolf (pangermani) voesc să fie purtători de cultură în Balcani!«

Dep. *Dr. Sobotka*: »Dep. Glöckner ca purtător de cultură? Asta-i clasic!«

Guvernatorul Boemiei Coudenhove a încercat să înduplece pe deputații germani ca să facă cu putință funcționarea dietei, dar i-s'a răspuns că Germanii sunt hotărîți a continua obstrucțiunea. Și asupra deputaților cehi s'a încercat guvernul a influința spre a dobândi dela ei să consimtă de a schimba ordinea zilei, dar ei au refuzat de a face și cea mai mică concesiune.

Germanii declară prin foile lor, că obstrucțiunea ce-o fac nu privește numai unele mici postulate, ci se estinde asupra întregei situațiuni a Germanilor în Boemia și în toată Austria și țintește deadreptul la despărțirea totală administrativă între ținuturile Boemiei.

Neputând să isbutească a delătura conflictul, nu le va rămânea alta miniștrilor naționaliști german și ceh *Prade* (german) și *Pașek* (ceh) și ministrului de comerciu ceh *Fiedler* alta, decât ași da demisiunea, ceeace va provoca o criză ministerială.

Bulgaria și România. S'anunță din Sofia: Reprezentantul diplomatic al României la Sofia d-l *Mișu*, care fu strămutat ca ministru plenipotențiar român la Viena, fiind primit eri (în 13 Oct. n.) în audiența de adio, a dat espresiune față cu noul țar Ferdinand al Bulgariei simpatiilor României Inainte de audiența sa d-l *Mișu* avu o convorbire cu ministru-președinte bulgar *Malinov*. care i-a făcut propunerea, ca România să lege *mai strânse legături comerciale-politice cu Bulgaria*, și să încheie în cele din urmă convențiunea cu Bulgaria asupra *juncțiunei rățelei de drum de fer române și bulgare printr'un pod de drum de fer peste Dunăre*, ceea ce ar face posibilă și o alianță mai strânsă politică.

Boicotarea mărfurilor austro-ungare în Turcia a luat o direcție foarte serioasă care a dat naștere cu drept cuvânt unor mari îngrijiri în cercurile comerciale din Austria și din Ungaria și dă de lucru d-lui Aehrenthal și ambasadorului nostru dela Constantinopol, marchizului Pallavicini. Acesta din urmă s'a plâns alaltăeri, sau după cum zice telegrama, a făcut un pas serios la marele vizir în cauza boicotării »Lloyd«-ului austriac. Acesta a primit o depeșe dela bar. Aehrenthal în care îl avisează că cu toate mijloacele ce-i stau la dispoziţiune să se intrepună la guvernul turcesc pentru scutul vieții și averii supușilor austro-ungari. Pallavicini a urmat avizului făcând responsabilă pe înalta Poartă pentru toate urmările la caz nu va lua măsurile de lipsă pentru scutirea amintiților supuși.

Cu toate acestea mișcarea de boicot continuă și ia dimenziuni tot mai mari pe zi ce merge. Colonia ungurească din Constantinopol sufere în deosebi în urma acestei boicotări și e caracteristic pentru această colonie, care la 1848 s'a bucurat de atâta ospitalitate din partea Turcilor, dând în strâmtoarea ei publică o declarație foarte hotărâtă prin foile turcești în care *se lapădă de Austria*.

Se plâng și exportatorii de zahar din Triest că li-se anulează toate comandele ce s'au făcut în Turcia. Ba una din casele de esport din Triest a primit o telegramă ca să oprească un transport mare de zahar peste Zimony, fabricat într'o fabrică dinlăuntru, de oarece boicotul s'a estins și asupra Macedoniei și a drumului pe uscat. In Constantinopol s'au ținut și meetinguri în cestiunea boicotului. In aceste adunări s'a vorbit de părăsirea politicei de sentiment și de adoptarea unei politice reale. Organul junilor Turci »Icdam« constată că națiunea s'a pronunțat unanim pentru un răsboiu economic, prin care Turciei i-se va oferi ocaziunea să-și creeze o industrie națională.

Ziarul italian »Secolo« din Milan publică un articol al profesorului Sella, care propune ca și Italia să boicoteze mărfurile austriace la caz când situația creată prin anexiunea Bosniei ar ajunge a fi definitivă.

Intrevederea Iswolsky — Sir Grey. »Agentia Havas« află din Londra că ministrul de externe al Rusiei Iswolsky a avut

---

și material de răsboiu își salvau onoarea militară; triumfătorul subcomandant se proclama de imperator și i se da cununa meritată, iar senatul din Roma încuviința bucuros fapta împlinită.

La rangul al doilea punem *„corona triumphalis"* o cunună de frunze de laur, sau de dafin. Pe aceasta o purta pe cap comandantul cu prilegiul triumfului său. Cicero »ad Pisones« zice: »corona triumphalis laureaque«. Zonoras se esprimă așa: *στεφανὸν τε δάφνης ἀναδησάμενος*. Pliniu libr XV. 30 § 127 și 137 zice: »Ex eo triumphans postea Caesar laurum in manu tenuit coronamque in capite gessit ac deinde imperatores Caesares cuncti«. De aci deducem că cununa de laur o ținea comandantul triumfător în mână, dar avea și pe cap o cunună. Fi-vor fi fost amândouă de dafin, din textul citat nu se poate ști. Combinând toate trei citatele unul cu altul și având în vedere, că este știut din alte isvoare, că senatul care acorda imperatorului pompa triumfală, îi oferia cu aceasta ocaziune și o coroană de aur, pe care apoi el o purta pe cap sau i-o ținea un sclav de-asupra capului. Hotărât este, cumcă comandantului triumfător popoarăle subjugate de el îi dau coroana de aur drept semn de supunere omagială. De aci provine tributul, ce-l datoriau cei supuși cu armele numit: »*aurum coronarium*".

(Va urma).

Mercuri după amiazi o nouă întrevedere cu Sir Grey, ministrul de externe englez. Se spune că formulele, tinzând la satisfacerea Austro-Ungariei, Bulgariei, Greciei şi Muntenegrului cu garanţii pentru Turcia, sunt găsite deoarece este imposibil să se mai revină asupra faptelor independente Prin urmare nu se poate decât să se re. guleze în mod onorabil situaţiile. Novibazarul restituit Turciei pare o compensare suficientă pentru anexarea Bosniei ş. Herţegovinei. Bulgaria ar da cu ajutorul puterilor o compensare financiară Turciei Puterile garante ale Cretei ar cerceta cererile cretanilor. Muntenegrul ar primi o satisfacţiune pe Adriatica. Turcia ar primi garanţii şi ajutor financiar, s'ar căuta un mijloc de a răsplăti Serbia, cu condiţiunea însă, ca să rămâie liniştită.

Evenimentele din Balcani.

Mare fierbere în Sârbia.

După ştirile mai nouă, ce sosesc din Belgrad, mişcarea revoluţionară continuă. Deşi oficial Scupştina a renunţat la ostilităţi pe faţă în contra Austro-Ungariei, agitaţia continuă în sânul poporaţiunei, care zilnic demonstrează pe străzile oraşului contra Austro-Ungariei. Tot mai multe ştiri sosesc despre formarea de bande, cari trecând graniţele Bosniei au de scop să aţâţe populaţiunea sârbească şi să producă tulburări. Această mişcare pare nutrită şi de principele moştenitor George, care în contrast cu regele Petru, se arată în public şi prin discursuri aţâţătoare promovează agitaţia

Se afirmă chiar, că ultimele agitaţii din Serbia au fost organizate de principele moştenitor George, care urmăreşte detronarea regelui Petru, pentru a se urca el pe tron. Un personagiu din anturajul principelui, a ţinut eri un discurs, în care arată pe principele moştenitor ca reprezentând viitorul Serbiei şi ca pe un al doilea Ştefan Duşan. In acest discurs el a amintit principelui că şi Ştefan Duşan a trebuit să se ridice în contra tatălui său. Guvernul vede în această procedere a principelui un pericol pentru dinastie.

Prinţul moştenitor al Serbiei a primit alaltăeri pe corespondentul ziarului »Corriere de la Sera«, căruia i-a spus următoarele: Italienii sunt amicii noştrii! Serbia este pentru popoarele slave dela sud ceea ce a fost Italia pentru Piemont. Se spune că facem zgomot mare. Ni-se rupe din piele şi noi să tăcem. Anglia, Franţa, Italia şi Rusia sunt de partea noastră şi sperăm că aceste puteri nu vor aproba atentatul Austro-Ungariei.

Un comunicat bulgar.

Agenţia bulgară comunică următoarele: »Anumiţi corespondenţi de ziare au telegrafiat în străinătate, că Bulgaria pregăteşte un ultimatum către Turcia, ameninţând că în cazul când în timp de trei zile nu s'ar recunoaşte independenţa ei, războiul va fi declarat. Această ştire este lipsită de orice temei. Bulgaria nu doreşte războiul şi a fost totdeauna în contra unui război cu Turcia. Dimpotrivă, lumea e convinsă aci, că un acord cu Turcia este cu putinţă şi că este impus de interesele reciproce ale ambelor state. Chemarea sub drapel a 3 noi clase de rezervişti este datorită faptului concedierei rezerviştilor chemaţi până acum sub arme. Nici un soldat nu a fost trimis spre frontieră.

Situaţia în Turcia.

Corespondentul din Paris al ziarului »Pester Lloyd« a avut o convorbire cu o persoană din anturajul lui Ahmed Riza. Tânărul turc a declarat între altele: Siliţi fiind vom aproba faptele îndeplinite cu condiţiunile, ca în afară de compensaţii, viitorul nostru să fie asigurat de puteri. Ambiţiuni mici şi mari isbucnesc acum pe contul Turciei. Misiunea principală a conferinţei va fi să asigure statul turc în contra acestor ambiţiuni. Acesta este singurul mijloc pentru rezolvirea problemei orientale în interesul Turciei şi al tuturor puterilor.

— Un mare meeting de protestare în contra Austro-Ungariei şi Bulgariei a avut loc Miercuri în Constantinopol, la care au participat mai multe mii de Turci, Armeni, Greci, Sârbi şi Muntenegreni cu drapelele lor respective şi Englezi. O femee reprezenta Serbia. Patru oratori: un turc, un grec, un armean şi un spaniol au vorbit în favoarea unei moţiuni spunând că »naţiunea otomană protestează contra Austro-Ungariei şi contra Bulgariei şi mulţumeşte puterilor, cari sprijină Turcia. Naţiunea declară, că este întotdeauna gata să-şi apere drepturile, dar preferă pacea războiului şi aşteaptă cu deplină încredere rezultatul acţiunei diplomatice a Porţei pe lângă puteri.«

Moţiunea a fost telegrafiată guvernelor tuturor marilor puteri afară de Austro-Ungaria. Meetingul, aranjat de comitetul june turc, de pressa turcească, de câţiva ofiţeri şi de organele guvernului, a decurs în linişte afară de câteva strigăte contra Austro-Ungariei şi Bulgariei şi afară de câte-va atacuri ale câtor-va mici grupuri. Asistenţii au manifestat apoi în faţa misiunilor diplomatice.

STIRILE ZILEI.

— 3 Octomvrie v.

In atenţiunea publicului braşovean. Dela magistratul oraşului primim spre publicare următorul apel: Lucrările de canalizare au înaintat aşa de tare, încât este neîncunjurat de lipsă a scoate din us canalele supraterane şi a le astupa. Urmarea acestei împrejurări va fi, că obiecte solide, cari nu se pot arunca în canalele împreună cu apele de spălături, vor spori gunoiul din case, respective din curţi, ba vor contribui la infecţiunea gradată a acelui gunoi şi astfel aceste obiecte vor deveni un mare pericol. De aceea provocăm întreaga poporaţiune a oraşului şi cu deosebire pe proprietarii de case şi pe şefii veciniilor, cari au să îngrijească de scoaterea gunoiului din case şi din curţi, îi provocăm cu totdinsul să ia în considerare relaţiile acum schimbate şi să îngrijească de cu vreme de numărul recerut de cară, aşa ca să se poată scoate gunoiul din curţi cel puţin de două ori pe săptămână. Tot-deodată atragem atenţiunea publicului şi asupra acelei împrejurări, că la nici un caz şi sub nici un pretext nu se poate permite, ca împreună cu apa de spălături să se verse şi obiecte solide în canalele suterane, respective pe grătarele de fer ce acoper gropile, în cari se varsă apa de spălat. Asemenea este strict oprit a vărsa apa spălăcită în şănţuleţele de scurgere din stradă. In privinţa acestei afaceri stăpânii ar face bine, dacă faţă de servitorime ar observa o deosebită atenţiune şi dacă ar instrua-o cum se procedă, comunicându-i şi aceea că dacă nu s'ar ţinea strict de îndrumările sus indicate, va fi pedepsită în modul cel mai aspru din partea autorităţii sanitare

I. P. C. Sa Arhimandritul Filaret Musta a plecat Miercuri la Budapesta. »Drapelului« i se comunică, că această călătorie ar sta în strânsă legătură cu apropiata întărire de episcop şi s'a făcut la învitarea ministrului de culte Apponyi

Logodnă. Georgetta Optimia *Sandor* şi Dr. Camil *Velican* fidanţaţi. Budapesta, Octomvrie 1908, Alba-Iulia.

Cu privire la băile din Jabeniţa ni se scriu următoarele: Li ştirea lansată în »Gazeta Transilvaniei« precum şi în celelalte ziare româneşti, că un consorţiu românesc sau vreo bancă românească ar vrea să cumpere băile din Gürgény-Sóakna (Jabeniţa), Vă notific ca aceasta ştire nu e altceva decât o scornitură, care nu ţinteşte decât la aceea, ca proprietarul băilor *Grün Adolf* să-şi poată vinde oraiului băile cu un preţ cât se poate mai mare. Lucrul stă aşa: Băile acele sunt ruinate, stricate, părăsite, fără comunicaţie corespunzătoare, situate în loc neacomodat şi astfel n'au nici un viitor. Ce se face isteţul Dolfi? A cugetat lucru mare şi patriotic! Prin vreun agent plătit a indus în eroare ziarele româneşti, că s'a format un consorţiu românesc, »care vrea să cumpere băile«. Publicând foile româneşti acest comunicat, Dolfi a avizat totodată şi foile ungureşti, că *„iată ce pregătesc Românii“*, dovadă sunt chiar foile româneşti. Foile ungureşti în urma acestor dau alarmă. Patria, naţiunea e în periclu!! Ce e de făcut? Cum s-o mântuim? »Vă spun eu, răspunde marele diplomat al Murăş-Oşorheiului şi a Jabeniţei. Statul maghiar să nu lase băile în ghiarele valahilor.*) Naţiunea e datoare ca să cumpere aceasta baie cu orice preţ, căci altcum s'a sfârşit cu naţiunea«. Aşa e, aşa e! esclamă foile spre marea bucurie a drăguţului Dolfi! Şi după aceasta nimenea să nu se mire dacă guvernul va cumpăra băile acestea cu un preţ de 120.000—150.000 coroane, deşi nu cred că se va afla om, care să dea pe aceste băi barem 20.000—24.000 coroane.

Ş'apoi să nu uitaţi, că Dolfi e cumnatul faimosului şi minunatului patriot Dr. Fenyvesi Soma (Fuchs Salamon), sau cum îi zic şi îi place se i-să zică prin M.-Oşorheiu »*a scumpului nostru Samu*«. Ha-ha-ha! Apoi ei aşa zic, că naţionalităţile suntem — inimicii patriei! *Un cunoscător al împrejurărilor.*

*) Machinaţia Evreului Dolfi o demaschiază acum şi ziarul „Székely Lapok“ (dela 13 Oct. c.) din T. Mureşului într'un articol „Milyen izü Dolfi fürdője“? la care răspunde „Gyanus izü“. — Red.

Doi Principi cari doresc războiul. Cel mai tânăr dintre fiii Principelui Muntenegrului a trimis alaltăeri următoarea telegramă Principelui moştenitor al Sârbiei: »Adânc fermecat de discursul patriotic pe care l'ai rostit eri înaintea unei întruniri populare a fraţilor noştri sârbi, te salut şi te sărut, iubite nepoate, cu arzătoarea dorinţă ca Dumnezeu să ne ajute ca să ne regăsim împreună pe câmpul de războiu«. La aceasta telegramă, Principele moştenitor a răspuns imediat mulţumind frăţeşte pentru inimoasa urare a unchiului său.

Un preot reformat inaugurează o sinagogă. Acest caraghioslic s'a întâmplat zilele trecute în Kamocea, o comună dincolo de Dunăre. Jidovii şi-au zidit aici o nouă casă de rugăciune, la a cărei inaugurare au învitat pe rabinul din comuna învecinată ca orator festiv. Din întâmplare însă rabinul din cestie nu ştie ungureşte, iar Jidovii din Kamocea ţineau morţiş la aceea, ca cuvântarea de inaugurare să fie rostită în limba maghiară. S'au adresat deci preotului reformat din comună, întrebându-l de n'ar fi dânsul aplicat să inaugureze sinagoga. Preotul s'a declarat gata şi a ţinut o vorbire de inaugurare într'un stil atât de avântat patriotic, încât simţemintele patriotice ale fiilor lui Israil au fost pe deplin satisfăcute.

ULTIME ŞTIRI.

Belgrad, 16 Oct. Poporaţiunea sârbească aşteaptă *abzicerea regelui Petru.* Se crede că regele va ceda regenţa moştenitorului tronului George şi va părăsi în cea mai mare taină ţara. Lucrul acesta se deduce din faptul că regele a cerut să i-se achite restul ce-i mai compete din lista civilă. Se mai zice că regele vrea să părăsească ţara de teamă, ca să nu fie asasinat, de oarece mişcarea antidinastică câştigă pe zi ce merge teren. Ştirile acestea s'au publicat eri în ediţii separate de unele ziare sârbeşti.

Belgrad, 16 Octomvrie. Aici şi în întreaga ţară se face de câtva timp o propagandă vie pentru ducele de Connaught, pe care Sârbii vreau să-l aşeze pe tronul ţării. Agenţi numeroşi împart chipul ducelui de Connaught, invitând poporul să-l proclame rege.

Sofia, 16 Octomvrie. Incoronarea Ţarului Ferdinand s'a fixat pe sfârşitul lunei Noemvrie.

Berlin. 16 Octomvrie. Regele Greciei soseşte astăzi la Berlin. De aici va pleca la Paris şi Viena.

Petersburg, 16 Octomvrie. Dela Paris au sosit aici ştiri interesante despre negocierile între *Isvolsky* şi *Grey.* Anglia şi Rusia să fi convenit asupra următoarelor puncte principale în cestiunea balcanică: »Puterile mari apusene în unire cu Rusia şi cu Italia propun Turciei de-a *recunoaşte independenţa Bulgariei inclusiv cu Rumelia orientală.* Porturile muntenegrene *Antivari* şi *Dulcigno* să fie *liberate de orice protecţiune exterioară.* Să se construiască o *linie sêrbo-muntenegreană* cu capital englez, francez şi italian; care să nu atingă teritoriul austriac, spre a evita dificultăţi comerciale. In prima linie să fie lansată cestiunea *inviolabilităţii teritorului Turciei europene* precum şi cestiunea *trecerei libere a vaselor de războiu ruseşti prin Dardanele.* Marea neagră să fie străformată în *mare clausum* şi numai flotelor statelor mărginaşe să li se conceadă trecerea liberă prin ea.

Budapesta, 6 Octomvrie. O telegramă din Belgrad anunţă, că demonstraţiile în contra Austro-Ungariei continuă. In oraş s'au răspândit cele mai alarmante veşti. Astfel circulă zvonul, că la Şabaţ au sosit peste o sută de dezertori din Ungaria. După o altă ştire, la graniţa Muntenegrului în Herţegovina, ar fi isbucnit revoluţia.

Paris, 16 Octomvrie. Agenţia Havas află din Smirna, că 6 crucişătoare engleze au sosit pe coasta Anatoliei în faţa insulei Rhodos.

Bibliografie.

A apărut *No. 361-362* din »*Biblioteca pentru toţi*« cuprinzând **Din Istoria României** datorit D-lui *Dimitrie Onciu*, profesor de istorie la Facultatea din Bucureşti şi Director al Arhivelor Statului.

Lucrarea de faţă a eminentului savant, are o însemnătate foarte mare întru cât D-nul profesor Onciu, pe lângă un foarte concis studiu asupra întregei istorii a Românilor din cei dintâi timpi, descrie foarte pe larg istoria Românilor din timpul eteriei dela 1821, apoi istoria lui Cuza Vodă, cum şi un lung studiu a celor patruzeci de ani de domnie al iubitului nostru suveran Carol I. şi care e foarte puţin cunoscută de noua generaţie, socotită fiind Domnia Regelui Carol I. din punct de vedere politic şi mai ales cari au fost persoanele cari l-au secondat pe Regele Carol I în toate actele mari.

De vânzare la *Libraria »Gazetei«, Braşov.* Preţul 0.60.

— »*Legenda Lunigeilor*«, poem dramatic în trei acte de St. O. Iosif şi D. Anghel. Preţul 1 Leu.

Dante „Infernul“ traducere în versuri de N. Gane. Preţul 3 cor. 50 bani. plus 30 bani porto.

„Prin Vraja Dragostei“, nuvele de *Vasile Pop*, editura Minerva. Preţul C. 1 50 plus 10 fileri porto.

M. Sadoveanu „Vremuri de Bejenie“ 2 cor.

Guy de Maupaanssi „Povestiri alese tr duse de *M. Sadoveanu.* 2 cor.

Octavian Goga „Poezii“. 1 cor.

Zaharie Bârsan „Poesii“ 1 cor. 50.

Sandu (Aldea) "Carticica Plugarului" — 50 bani.

Ioan Adam: „Năzuinţi“ povestiri şi „Pe lângă vatră“, piilde şi glume ţărăneşti. Ambele à 1.50 cor.

St. O. Iosif. „Zorile“ Dramă istorică. în două acte şi în versuri. Preţul 1 cor. (10 b. porto).

„*P. Ispirescu*“ Povestirile unchiaşului sfătos. 1 cor. 50. (10 b. Porto).

Vasile Alexandri. Ediţia II din opere complete. *Teatru I.*

De cuprinsul următor: „Şoldan Viteazul“, Mama Anghieluşa“, „Herşcu Boccegiul“, „Clevetici“, „Sandu Napoilă“, „Surugiul“, „Iou Păpuşariul“, „Cucoana Chiriţa“ „Barbu Lăutaru“, „Paraponisitu“, „Kera Nastasia« „Haimana“, „Gură-Cască“, „Stan Covrigariul“, „Vivandiera“, „Păcală şi Tândală“, „Scara mâţei“ „Craiu nou“, Harţă Răzăşul“, „Ramăşagul“, „Peatra din casă“, „Nunta ţărănească“, „Chiriţă în Iaşi“, „Chiriţa în Provincie“.

Preţul 1 cor. 50 b. (20 bani porto)

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

Cursul la bursa din Viena.

Din 16 Octomvrie n. 1908.

Renta ung. de aur 4%.	109 80
Renta de coróne ung. 4%	92.30
Impr. căil. fer. ung. în aur $3^1/_2$%	81.50
Impr. căil. fer. ung. în argint 4%	92 50
Bonurĭ rurale croate-slavone	93.50
Impr. ung. cu premiĭ	184.50
Losurĭ pentru reg. Tisei și Seghedin	140.50
Renta de hârtie austr. $4^2/_{10}$	95 85
Renta de argint austr. $4^2/_{10}$	95.80
Renta de aur austr. 4%	114 90
Renta de coróne austr. 4%	96.—
Bonurĭ rurale ungare $3^1/_2$%	85.95
Losurĭ din 1860	151 75
Acțiĭ de-ale Băncei ung. de credit	741.75
Acțiĭ de-ale Băncei austr. de credit	632 75
Acțiĭ de-ale Băncei austro-ung.	1739.—
Napoleondorĭ.	19.13
Mărcĭ imperiale germane	$117.37^1/_2$
London vista	239.55
Paris vista.	$95.42^1/_2$
Note italiene.	95·20

Cursul pieței Brașov

Din 16 Octomvrie n. 1908.

	Cump.	Vênd.
Bancnote rom.	18.90	18.96
Argint român	18.75	18.88
Lire turcescĭ	21.40	21.(0
Scris. fonc. Albine 5%	100.—	101.—
Ruble Rusescĭ	$2.5{,}^1/_2$	2.53
Napoleondori.	19.04	19.16
Galbeni	11.20	11.40
Mărcĭ germane	117.20	117.3

Aviz.

Duminecă în 18 Octomvre anul curent în cancelaria comunală din Cristian la 2 oare p. m. se va da în arândă **pășunatul de toamnă** din livezile din **Pojană** ale societății de pășune

Banca Națională a României.

Situațiune sumară.

Activ:

1907 29 Septemvrie		1908 20 Septemvrie	1908 27 Septemvrie
138.071,169	98301169 Reser. metal. aur 90789471 / 39770000 „ Trate aur 37300000	128.229,107	128.089,471
387,217	Argint și diverse monede	418,260	390,035
87.691,927	Portofoliu Român și străin.	77.266,795	71.371,298
37.880,648 / —	*Impr. contra efec. publice 14516500 / „ „ „ în cont-corent 17134835	30.022,669	31 651,335
11.999,924	Fonduri publice	11.999.924	11.999,924
15 806,084	Efectele fondului de reservă	15.465,553	15 465,553
3 253,121	Efect. fond. de amort. imob. și mater.	3.201,621	3.201.621
5.916,222	Imobile	5.955,609	5.955,652
639,173	Mobilier și Mașini de Imprimerie	700 684	700,712
460,770	Cheltueli de Administrațiune	436.245	442,740
106.228,549	Depozite libere	108.733 939	107.512,784
26.173,867	Conturi curente	22.814 113	26.901,121
30.773.116	Conturi de valori	26.834 610	30.885,832
465 281,787		432.079,129	434.567,628

Pasiv:

1907 29 Septemvrie		1908 20 Septemvrie	1908 27 Septemvrie
12.000,000	Capital	12.000,000	12.000,000
23 051.453	Fond de rezervă	24.963.687	24.963,687
3.473,646	Fondul amortis. imob. și material	3.764,514	3.764,514
317.345.970	Bilete de Bancă în circulațiune	279.550,520	283.171,180
2.077,070	Profituri și pierderi	2.190,642	2.190,642
1.105 099	Dobânzi și beneficii diverse	875,827	964.821
106 228 549	Depozite de retras	108.733 939	107 512,784
465 281 787	Scomptul 5% / * Dobânda $5^1/_2$%	432.079 129	434.567,628

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Oct. st. n. 1908 și până în 1 Maiu st. n. 1909.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·46 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 7·30 min. séra.
IV. Tr. accel. p. Arad la órele 10·26 m. séra.
V. Tr. accel. p. Arad la orele 6·05 min. dim.

Dela Brașov la Bucurescĭ:

I. Trenul de persóne la óra 3·20 m. dim.
II. Trenul mixt la órele 12·00 m. p. m.
III. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
IV. Tren mixt la órele 7·47 séra.*
*) (care circulă numai la Predeal).
V. Tren accel. la orele 4·59 min. dimin.*)
(* până la 15 Noemvrie)

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu Bereczk și Ciuc-Ghimes:

I. Trenul de pers. la óra 5.15 min. dim.*
II. Trenul mixt la óra 8·41 min. a. m.*
III. Trenul de per. la óra 3·05 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).
IV. Tren de pers. la órele 7·00 m. séra.*
(* au legătură numai la Szepszi-Szt.-György).

Dela Brașov la Zĕrnescĭ (gara Bartolomeiu)

I. Trenul mixt la óra 8·40 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 4 16 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 9 46 séra.

Dela gara Bartolomeiu la Făgăraș: (până la Vlădeni).

I. Tren de pers. la ora 5·15 min. dimin.
II. Tren la ora 9 14 minute a. m. (numai la Feketehalom.)
III. Tren la ora 2·45 minute p. m.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

I. Tren acc. p. Arad la órele 4·52 m. dim.
II. Trenul de persóne la óra 7·12 dim.
III. Tr. accel. peste Clușiu la ó. 2·09 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 8·50 min. séra.
V. Trenul accel. la ora 10·00 seara.

Dela Bucurescĭ la Brașov:

I. Tren. de pers. la óra 7·28 min. dimin. (numai dela Predeal).
II. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m. (Are legătură cu Sibiiu și Cluj).
III. Trenul pers., la óra 4 55 m. p. m.
IV. Trenul mixt. la óra 9·18 min. séra.
V. Trenul accel. la ora 10·14 min. seara.*)
(* până la 15 Noemvrie).

Dela Bereczk-Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes la Brașov:

I. Trenul de persóne la óra 8.16 m. dim.* (are legătură cu Ciuc-Sereda).
II. Trenul de pers. la óra 1·59 m. p. m.*
III. Trenul mixt, la óra 6·33 m. séra.*)
IV. Tren mixt, la órele 10·08 m. séra.
(* au legătură cu Ciuc-Gyimes).

Dela Zĕrnescĭ la Brașov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la óra 7·12 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·39 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 7 07 séra.

Dela Făgăraș la gara Bartolomeiu: (dela Vlădeni).

I. Tren accel. la ora 7·58 min. a. m.
II. Tren la ora 10 57 min. a. m.
III. Tren la ora 6·31 min' seara.

Tipografia A. Mureșianu, Brașov.